

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

SETKÁNÍ MINULOSTI S PŘÍTOMNOSTÍ

BALET PRAHA A PRAŽSKÝ KOMORNÍ BALET

U příležitosti výročí vzniku **Studia Balet Praha** v roce 1964 vidí Pražský komorní balet souvislosti s tímto souborem nejen v osobě Pavla Šmoka, ale zároveň hledá cestu, směr, dramaturgii a hlásí se k odkazu svých předchůdců, jejichž způsob tvorby a hledání původních, pravdivých a originálních inscenačních postupů je bohatým zdrojem inspirace pro další roky.

Leitmotivem další tvorby souboru je charakteristika B. Köllingera o Pražském komorním baletu, který před lety napsal:

„Co tedy Pražský komorní balet je? Je to kolektiv, který si s obecnstvem tyká. Je pevně zakořeněn v emocionálním a duchovním světě svého národa. Nachází nevysychající inspirační pramen v klasické a moderní národní hudbě, v historických skutečnostech i soudobých ideách. Prostřednictvím tance činí z člověka a člověčenství důvěrný, povzbuzující, otřesný, utěšující, aktivizující zážitek.“

Listy důvěrné, choreografie Pavel Šmok
(Marcela Martiníková a Petr Koželuh)

Listy důvěrné, choreografie Pavel Šmok
(Marcela Martiníková)

Listy důvěrné, choreografie Pavel Šmok
(Kateřina Franková a Vladimír Kloubek)

Z mého života, choreografie Pavel Šmok (Kateřina Franková, Jan Klár,
Marie Marmazinská, Ladislav Rajn, Yveta Hubičková, Ludvík Vidlák)

Z mého života, choreografie Pavel Šmok (Jitka Tůmová a Patrik Čermák)

Z mého života, choreografie Pavel Šmok
(Jitka Tůmová a Patrik Čermák)

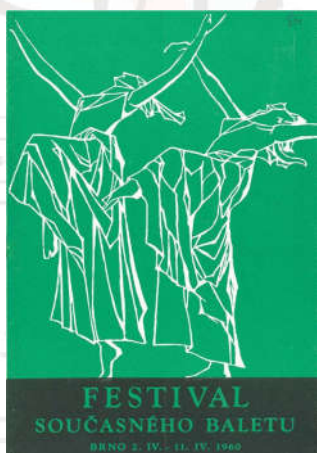
Výstava je realizována za finanční podpory Magistrátu hlavního města Prahy, Ministerstva kultury, Státního fondu kultury ČR, Nadace Český literární fond a Nadace Život umělce.

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

2

60. LÉTA - ZÁZRAK V PROSTŘEDÍ REÁLNÉHO SOCIALISMU

Oficiální taneční scéna v Československu se v padesátých letech plně orientovala směrem k reálnému socialismu. Choreografie představení byly pohybově chudé, používající víceméně kánon klasického tance. Radikální obrat přinesl až Festival současného baletu v Brně v roce 1960, který vyprovokoval zdravě kritickou nespokojenost s tehdejšími stávkami. V baletních inscenacích divadel se začaly objevovat obrodné myšlenky. Jejich realizátory byli především tři choreografové: **Jiří Blažek**, **Luboš Ogoun** a **Pavel Šmok**.

Festival současného baletu v Brně 1960

Nová Odyssea, choreografie Pavel Šmok
(Divadlo Z. Nejedlého v Ústí nad Labem, 1960)

Balada o námořnících, choreografie Luboš Ogoun
(Divadlo J. K. Tyla v Plzni, 1961)

Balada o námořnících, choreografie Luboš Ogoun
(Divadlo J. K. Tyla v Plzni, 1961)

Nová Odyssea, choreografie Pavel Šmok
(Divadlo Z. Nejedlého v Ústí nad Labem, 1960)

Pod pojmem „obrodné myšlenky“ se skrývá to, co v současnosti vypadá jako samozřejmost.

Choreografie je svobodná tvorba, která má možnost svobodně si vzhledem k zamýšlenému dílu vybírat pohybový slovník, míru stylizace, abstrakce a hudební předlohu, která původně nebyla určena pro balet. Taneční soubor může existovat nezávisle na ostatních složkách kamenného divadla a tato nezávislost mu zároveň umožňuje konfrontaci a inspiraci během zahraničních hostování.

Luboš Ogoun a Pavel Šmok

A právě Luboš Ogoun spolu s Pavlem Šmoke se pustili do experimentu u nás nevídaného, do založení samostatného tanečního souboru. Inspirací jim bylo hostování souboru Balet Sopianae z maďarské Peci na jaře v roce 1963. Zároveň napomohla situace v Praze, která na začátku šedesátých let přála novinkám a nezávislosti, což se projevilo vznikáním nových divadelních scén s individuálním profilem (Semafor, Divadlo za branou, Činoherní klub, Laterna Magika).

Na začátku divadelní sezony 1964/65 byl založen **Balet Praha** (pod původním názvem Studio Balet Praha), komorní ambulantní taneční soubor. Byl zapojen do pražského Státního divadelního studia, které vedl Miloš Hercík. Kontakt byl navázán prostřednictvím Vladimíra Vašuty, absolventa dějin umění na Filosofické fakultě University Karlovy a teorie tance na Akademii múzických umění u prof. Jana Reimoseru.

Vladimír Vašut

Vladimír Vašut byl zaměstnancem Divadelního ústavu a věnoval se taneční kritice. Ve svých recenzích byl vždy schopen jasně a erudovaně zachytit umělecké dílo, formulovat a strukturovat myšlenky. V nově vzniklém souboru zastával funkci dramaturga a výrazně se podílel na profilu jak Studia Balet Praha, tak o pár let později i na repertoáru Pražského komorního baletu.

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

3

STUDIO BALET PRAHA

Vedení Studia Balet Praha

Umělecký vedoucí – Luboš Ogoun
Choreograf – Pavel Šmok
Provozní vedoucí – Vlasta Dáňová
Dramaturg – Vladimír Vašut
Hudební dramaturg – Libor Pešek

Pavel Šmok na zkušebním sále

Členové nově vznikajícího souboru se poprvé sešli v srpnu v roce 1964 na **baletním sále Hudebního divadla** v Nuslích a první představení Studia Balet Praha se uskutečnilo **13.11.1964** tamtéž.

Byly uvedeny dva balety z původní tvorby – Šmokova *Rossiniáda* a Ogounova *Hirošima* a dva balety nové – Šmokovy *Reflexy* a Ogounův *Mandarin*.

Členové Studia Balet Praha

Během let se soubor personálně proměňoval, čítal kolem 16 až 18 členů, z původních zakládajících zůstali až do konce Baletu Praha **Marta Synáčková, Marcela Martiníková, Petr Koželuh** a **Věra Hradilová**.

Program souboru

„Smyslem a posláním Studia je stát se jakousi vývojovou zkušebnou a experimentální laboratoří československého baletního umění. Musí vynalézat, ne opakovat po druhých. Vzít na sebe riziko hledání, riziko omylu i neúspěchu. Studio bude usilovat o balet nekonformní, netradiční, moderní. Moderní mu je tolik, co současný – myšlenkou i uměleckým tvarem, obsahem i formou. Program nijak skromný ani snadný, jaký nelze naplánovat k určitému datu.

Studio usiluje o to, aby kolem sebe vytvořilo široký kruh skladatelů, výtvarníků i umělců z dalších oborů, zapálených pro společné dílo. První kontakty jsou již navázány a slibují hodně do budoucna. Nová progresivní díla se ovšem nemohou zrodit přes noc a právě na ně se Studio chce v příští činnosti plně zaměřit... Studio je soubor bez minulosti. V jeho budoucnost však pevně věříme.“

Repertoár BALETU PRAHA		
G. Rossini - ROSSINIÁDA - chor. P. Šmok, výprava M. Walter	Ch. Mingus - SNĚŽ - chor. P. Šmok, výprava M. Walter	
W. Baković - HIROŠIMA - chor. L. Ogoun, výprava E. Vaca	G. Nedbal - NEDBALKY - chor. P. Šmok, výprava M. Walter	
Z. Tondár - REFLEXY - chor. P. Šmok, výprava Z. Sejdl	P. I. Čajkovskij - ROMEO A JULIE - chor. L. Ogoun, výprava Z. Sejdl	
R. Bartók - PODIVUHODNÝ MANDARIN - chor. L. Ogoun, výprava Z. Kadrníček, Z. Sejdl	K. Maček - FEVER (Hroščka) - chor. L. Ogoun, P. Šmok, výprava J. Konečná	
S. Prokofjev - KLASICKÁ SYMPHONIE - chor. L. Ogoun, výprava J. Konečná	W. A. Mozart - PRAŽSKÁ SYMPHONIE - chor. L. Ogoun, výprava J. Šalický	
E. Kravčuk - JAZOVÁ SUITA - chor. P. Šmok, výprava J. Konečná		
J. Kinský - VARIACE NA MAHLEROVO TÉMA - chor. L. Ogoun, výprava E. Vaca		
B. Martinů - FRESKY - chor. P. Šmok, výprava Z. Kadrníček		
B. Smetana - ZE STUDENTSKÉHO ŽIVOTA - chor. L. Ogoun, výprava Z. Sejdl		
TICHÝ A HLUK - chor. L. Ogoun, výprava J. Konečná		

NOVÉ BALETY	
M. Václav - ŠTASTNÁ BEJMA - chor. L. Ogoun, výprava M. Walter	
L. Janáček - LISTY DŮVERNÉ - chor. P. Šmok, výprava M. Walter	
PONUKA ČERNÁ KOLÁČ - chor. P. Šmok, výprava P. Šmok	
J. S. Bach - MÁTE RÁDI BACHAT - chor. P. Šmok, výprava M. Walter	

Repertoár Studia Balet Praha

Vzápětí po premiéře zahájil soubor svoji zájezdovou činnost po republice a přípravu nové premiéry, která měla směřovat k prezentaci současných progresivních skladatelů. Od třetí premiéry v roce 1966 z názvu souboru vymizelo „Studio“ a oficiálním názvem se stal Balet Praha.

Během šesti let existence souboru vzniklo celkem osm premiér, čtyři celovečerní programy a čtyři premiéry jednotlivých titulů.

Romeo a Julie, choreografie Luboš Ogoun

Nedbalky, choreografie Pavel Šmok

Hirošima, choreografie Luboš Ogoun

Sněž, choreografie Pavel Šmok

Mimo to soubor z ekonomických důvodů účinkoval ve Vídni a v Mnichově v muzikálech v choreografii **Boba Fosse** a **Johna Reeda**. Soubor vystupoval po domácích i zahraničních scénách. Byly položeny základy tanečnímu vzdělávacímu programu pro mládež a uvažovalo se o propojení pohybu s filmem. Mimo jiné soubor pracoval velmi intenzivně v televizi, nafilmoval jednak tituly ze svého repertoáru, vznikly ale také tituly přímo pro českou i zahraniční televizi.

Rossiniáda, choreografie Pavel Šmok

Ticho a hluk, choreografie Luboš Ogoun

Hirošima, choreografie Luboš Ogoun

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

4

LUBOŠ OGOUN (1924 – 2009)

Osobnost **Luboše Ogouna** byla pro působení Studia Balet Praha zásadní. Vedení souboru předcházela již značná zkušenost taneční, choreografická i šéfovská. K tanci se Luboš Ogoun dostal po sportovních úspěších v atletice a trénování sportovních gymnastek. Byl absolventem Ústavu pro vzdělávání profesorů tělesné výchovy.

Taneční kariéru započal v souboru baletu Národního divadla v roce 1945 a jeho uměleckým vzorem se stal **Saša Machov**. Byl jedním z mála, kteří vystoupili na obranu českých interpretů, jež měli během slavnostního večera v Národním divadle větší úspěch než hostující sovětští umělci a jako choreograf byl napadán pro svoje zkušenosti ze „západního“ světa a osobního života. Tato obrana spravedlnosti a boj za pravdu se staly jakousi hlavní ideou jeho tvorby a zároveň jeho hlavní charakterovou vlastností.

Luboš Ogoun jako Benvolio v inscenaci Saši Machova, *Romeo a Julie* (1950)

Luboš Ogoun v Armádním uměleckém souboru V. Nejedlého

Po smrti Machova odešel do **Armádního uměleckého souboru Vítá Nejedlého**, kde se začal systematicky věnovat choreografii, kterou také vystudoval na taneční katedře Akademie múzických umění. Poté pracoval v Armádní opeře a krátce také jako pedagog baletu Národního divadla. Jeho choreografický rukopis se začal vyraňovat během působení v Divadle J. K. Tyla v Plzni, kde byl choreografem a šéfem baletu. Nejosobitější inscenací tohoto období byla *Balada o námořníkovi* na hudbu Zdeňka Křížka, ke které si sám napsal libreto podle básně Jiřího Wolкера. Naplňování svých představ o moderním tanečním umění plně rozvinul během začátku šedesátých let jako šéf baletu v Brně v choreografiích Šostakovičovy *Leningradské symfonie*, Bukového *Hirošima* a Stravinského *Svěcení jara*. Stál v čele tzv. Nové vlny československé choreografie. Tyto snahy logicky vyústily do spoluvytvoření samostatného tanečního souboru **Studia Balet Praha** (později pouze Balet Praha), v jehož čele po dobu čtyř let stál (1964–1968).

Luboš Ogoun při zkoušce muzikálu *West Side Story* v Karlínském divadle

V. Vašut, J. Vašutová, M. Turková, L. Ogoun, J. Slavický

Luboš Ogoun – sportovní a umělecké začátky

Luboš Ogoun jako trenér československé reprezentace

Základními kameny repertoáru tohoto souboru se staly dvě jeho choreografie: Bartókův *Podivuhodný mandarin* a Bukového *Hirošima*. Zde se nejvíce projevila podstata jeho talentu – smysl pro vyjádření dramaticky vypjatých situací a schopnost dát jim režijní řád. Podle četných kritik Ogoun upoutal svoji originalitou pohybového slovníku, často čerpající ze své sportovní minulosti, taneční pohyb byl vždy logický a plynulý, vyzařoval z něho mocný elementární cit.

V období šéfování Baletu Praha byl Luboš Ogoun značně vytižen ředitelskými starostmi o existenci souboru a postupně uvolňoval svému mladšímu kolegovi prostor pro avantgardnější a více odpovídající tituly pro Balet Praha.

V roce 1968 odešel nazpět k velkému divadlu na post šéfa baletu do Brna, krátce působil i ve vedení Laterny Magiky. Roku 1968 prověřil charakter a morální postoje a nová moc se se svými odpůrci vyrovnala nekompromisně. Luboš Ogoun byl z pozice šéfa na hodinu suspendován a zůstal ve svazku divadla pouze jako choreograf. Spolupracoval s operou, činohrou, operetou a muzikálem, kde zanechal nesmazatelné stopy, nemohl se však věnovat naplňování svých uměleckých myšlenek ve formování baletního souboru jako jeho šéf.

Pro baletní soubor vytvořil několik nezapomenutelných inscenací: Janáčkovu *Concertino* (1979), Martinů *Sách králi* (1980), Ravelovo *Bolero* (1980), Orffovu *Carminu Buranu* (1981), *Svěcení jara* (1982), kde se znovu prokazovalo, že Ogoun patřil k nejvýraznějším choreografickým osobnostem české taneční scény druhé poloviny 20. století. Podle inscenace *Snu noci svatojánské* na hudbu Václava Trojana byl natočen první československý celovečerní taneční film (V. Sís, 1986).

Své mnohaleté choreografické a režisérské zkušenosti pak uplatnil v původním českém baletu o životě Boženy Němcové na hudbu Z. Pololánika *Paní mezi stíny* (1987). K posledním jeho dílům patří Martinův balet *Škrtič* na oidipovské téma pro Mezinárodní hudební festival Brno 1990 a Vostřákova *Viktorka*.

Ve své tvorbě nalézal inspiraci v hudbě a příběhu, hlásil se ke svému vzoru Machovovi, který ho naučil vytvářet divadlo, kde taneční virtuosita je pouze předpokladem k vyjádření základních myšlenek.

Stejně jako v životě byl i v tvorbě přísný a náročný, věcný a nekompromisní, zároveň ukázněný a čitelný ve svém jednání. Krátce také vyučoval obor choreografie na bratislavské VŠMU, kde vyučoval např. Libora Vaculíka.

Převzetí Ceny za vynikající umělecké výsledky od prezidenta V. Havla (2002)

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

5

LUBOŠ OGOUN A BALET PRAHA

Podivuhodný mandarin byl poprvé uveden v Ogounově choreografii hned v prvním večeru Studia Balet Praha 13.11.1964 s vynikajícími interprety stěžejních rolí, mužným a dynamickým **Petrem Koželuhem** a **Marcelou Martiníkovou**, obdařenou dramatickým talentem a všestrannou technikou. Ogoun se soustředil na postavu dívky, kterou důkladně psychologicky propracoval. Duet, který se rozvíjí mezi ní a mandarinem, je symbolem lidské touhy a nezničitelnosti lásky.

Podivuhodný mandarin, choreografie Luboš Ogoun

Luboš Ogoun na zkoušce
Podivuhodného mandarina

Podivuhodný mandarin, choreografie Luboš Ogoun

Německý kritik Horst Koegler hodnotil toto představení takto:

„Ogounův Podivuhodný mandarin je nejvýraznější a nejpřesvědčivější z těch, které jsem viděl. Je choreografován zcela bez klíše čínského jevištního exotismu (jeho mandarin není už žádným mandarinem, ale moderním supersportovcem), vystačí zcela bez směšně působících mučících a usmrcovaných rekvizit. U Ogouna se mučí čistě choreograficky se smrt působícími knokauty a na konci je mandarin symbolicky ukřižován. Je to fantastické. Bartókovi dědici by měli tuto choreografii pro všechna budoucí uvedení Mandarina prohlásit za závaznou.“

Podivuhodný mandarin, choreografie Luboš Ogoun

Balet slovenského skladatele **Wiliama Bukového Hirošima** je prvním použitím tzv. konkrétní hudby (použití reálných zvuků) v baletním žánru v celém tehdejší socialistickém společenství. Světová premiéra tohoto díla s libretem Vladimíra Vašuta se konala v roce 1962 v Pécsi. Luboš Ogoun ji poprvé uvedl v roce 1963 v Brně a ve Studiu Balet Praha byla součástí prvního večera souboru a na repertoáru zůstala po celou dobu. Později v Pražském komorním baletu v roce 1978 byla uvedena komorní verze.

Hirošima, choreografie Luboš Ogoun

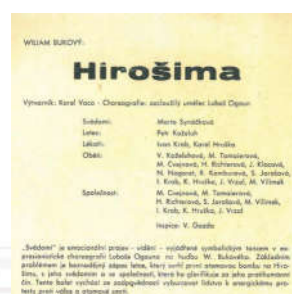

Hirošima patří k Ogounovým chef-d'oevrům, v provedení Studia Balet Praha a s interprety **Martou Synáčekovou** a **Karlem Janečkou** byla na Mezinárodním tanečním festivalu v Paříži v roce 1967 odměněna cenou Serge Lifara za choreografii. Významem se tato inscenace srovnává s Joosovým Zeleným stolem svým silně humanistickým a protiválečným poselstvím.

Dívák se zde stává svědkem okamžiku svržení bomby a následně hlubokých prožitků letce, trýzněného svědomím, které se stává svědomím celého lidstva. Styl choreografa byl označován kritikou za burcuující, originální, původní a zároveň spřízněný se svými světovými současníky.

Své názory na choreografickou tvorbu Luboš Ogoun vyjádřil v rozhovoru v Tanečních listech v roce 1982:

„Předpokladem vzniku uměleckého díla je potřeba umělce vyslovit to, co ho naplňuje, znepokojuje a vzrušuje jako člena lidské společnosti. Tvorba je reakcí na prostředí, které ho obklopuje a které určuje jeho životní názor. Základem světovosti našich největších skladatelů je hudba vyrůstající z národních pramenů a totéž platí pro choreografa, má-li vytvořit pravdivé dílo. Cítí-li potřebu ztvárnit Janáčka, musí být moderní a národní zároveň. Nejde o citaci folklórních prvků, ale o stylizaci národního citění v umělecký tvar. Zároveň také představy tvůrce musí vycházet ze schopností interpretů. Balet je divadelní hudebně dramatický útvar, na kterém se podílí hudba, výprava, interpretace a choreografie. Pokud jsou všechny složky v souladu, vzniká představení v jednotném stylu, které ovšem může být konvenční a nebo progresivní (progresivní je výstižnější pojem v oblasti tance než moderní).“

Původní obsazení Hirošimy

Původní program Hirošimy

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

6

PAVEL ŠMOK A BALET PRAHA

První kontakty **Pavla Šmoka** s tanečním uměním se uskutečnily během studií na ČVUT v Praze.

Zajímal se o divadlo (vystupoval v Burianově Dědku) a o folklór (navštěvoval soubor Vycpálkovců). Rozhodl se pro studium herectví na pražské konzervatoři a brzy začal navštěvovat hodiny na tanečním oddělení, na které postupně přestoupil. Od mládí se také aktivně věnoval sportu (byl juniorským mistrem v krasobruslení). Taneční konzervatoř absolvoval až v 26 letech a působily zde na

něho výrazné osobnosti našeho tanečního světa (M. Tymichová, Z. Šemberová a L. Hrdinová). Taneční kariéru započal v Armádním uměleckém souboru V. Nejedlého a v Armádní opěře pod vedením L. Ogouna. První choreografické zkušenosti sbíral v rámci opery a operety během svého interpretačního působení v **Divadle J. K. Tyla v Plzni**.

Po nástupu na místo šéfa baletu v **Ústí nad Labem** začal tvořit i choreografie pro balet (Brunsova *Nová Odyssea*, oceněná jako nejlepší baletní představení v roce 1961) a v této činnosti pokračoval i jako choreograf Státního divadla v Ostravě (za šéfování E. Gabzdyla). Tady se již začínal projevovat pozdější choreografický rukopis Pavla Šmoka, první náznaky komediálního talentu a zde se také uskutečnilo první inscenování Janáčkovy hudby, původně určené pro tanec. Ve spolupráci s ostravskou televizí vznikl první balet pro filmovou kameru (*Piccassiáda* K. Kupy). Tvorbě v televizi se pak Šmok věnoval i v následujících letech.

Pavel Šmok na zkoušce, Divadlo v Ústí nad Labem

Pavel Šmok na sále, Studio Balet Praha

V roce 1964 se Pavel Šmok stal choreografem **Studia Balet Praha**, po odchodu Luboše Ogouna i jeho nástupcem ve vedení souboru. S Lubošem Ogounem ho pojilo podobné umělecké cítění, i když choreografická práce se postupně odlišovala. Vladimír Vašut to charakterizoval takto:

„Šmokovy opusy byly v porovnání s Ogounovými „vymyšlenější“, abstrahovanější, hutnější, měly větší, specifickou váhu. Vedení pohybu bylo dynamické, plné kontrastů, nečekaných vazebných spojů. Šmok měl uvolněnější fantazii i kuráž v prezentování neobvyklých, někdy až zdánlivě absurdních, krajně nepřírodních tvarů. Exponoval originální nápad a rychle od něho ustoupil, stavěl na kontrastu, z něhož těžil nové estetické hodnoty. A konečně Šmokova muzikálnost je mimořádná – i když ne vždy patrná na první pohled. Šmok zrál a rozvíjel se ve třech liniích. Obstarával s nemalým zdarem humornou složku repertoáru (Rossiniáda, Nedbalky) a nejdivadelnější a nejvíce baletu vzdálenou (Sněť, Poněkud černá koláž). Největším úspěchem bylo ale choreografovo střetnutí s hudbou velkých českých mistrů Martinů a Janáčka.“

Fresky Bohuslava Martinů byly poprvé uvedeny v dubnu 1965 během druhé premiéry Studia Balet Praha. Je to taneční kompozice bez konkrétního děje, počítající však s bohatými emocionálními asociacemi, které vzbuzuje. Základním motivem je boj s lidskou závistí a falší, který navzdory zradě je plný čistě a velké lásky. Sólové party tančili v premiéře **Marcela Martiníková, Rudolf Brom a Petr Koželuh**.

Fresky, choreografie Pavel Šmok

Listy důvěrné na hudbu stejnojmenného II. smyčcového kvartetu **Leoše Janáčka**, poprvé uvedeny v r. 1968, byly nejlepší kompozicí československého baletu šedesátých let. Šmok zde vytvořil opravdovou, hlubokou a čistou pohybovou báseň, naplnil a dovršil ony „obrodné tendence“, které posunuly vývoj našeho baletu. Tato choreografie, úzce spjatá s hudbou, kterou doinstrumentovává, rozezpívává v neotřelých a přitom nenásilných prvcích čtveřici duetů, které posloupně motivuje: Matka – Láska – Hudba – Smrt. Klasický tanec, moderní dance, akrobatika se slučují v organický celek, který získává zvláštní zabarvení použitím inspirace z folklórní oblasti. Nezapomenutelným způsobem interpretovali **Listy důvěrné** **Marcela Martiníková a Petr Koželuh**. Naprosto se ztotožnili s myšlenkou choreografie a vášnivě se oddali svým úlohám.

Nestor české baletní kritiky Jan Reimoser, který jen sotva může být podezírán z přehnané přízně k modernímu tanci, napsal:

„V Janáčkových Listech důvěrných nalezl Šmok sebe samého, prokázal zde tvůrčí potenci a zároveň i kázeň.“

Listy důvěrné, choreografie Pavel Šmok (Marcela Martiníková a Petr Koželuh)

Marcela Martiníková a Petr Koželuh v článku Františka Pokorného

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

7

ZAHRANIČNÍ ÚSPĚCHY BALETU PRAHA

Činnost a působnost Baletu Praha se postupně přesouvala do zahraničí. Důvodů bylo několik – ekonomické, absence vlastní scény, nedostatek možností a nevyhovující podmínky na scénách, kde soubor vystupoval. Ve své poslední sezoně měl soubor v Praze pouze tři představení.

V zahraničí realizoval celkem 268 představení. Za tímto číslem se skrývají tisíce procestovaných kilometrů ve vlacích, letadlech a autobusech, vystupování na odlehlých místech, kde poprvé viděli balet i na prestižních scénách, mnoho slávy, která pomíjí a mnoho potlesku, který odšumí.

Soubor hostoval v Polsku, západním Berlíně, Itálii, Sovětském svazu, Rakousku, Švýcarsku, Spolkové republice Německo, na Maltě, v Kanadě, Francii, Mexiku, Peru, Chile, Ekvádoru, Kolumbii, Anglii, Švédsku, Norsku, Finsku, Španělsku, Maďarsku, Jugoslávii a Belgii, kde vlastně činnost souboru v srpnu 1970 skončila.

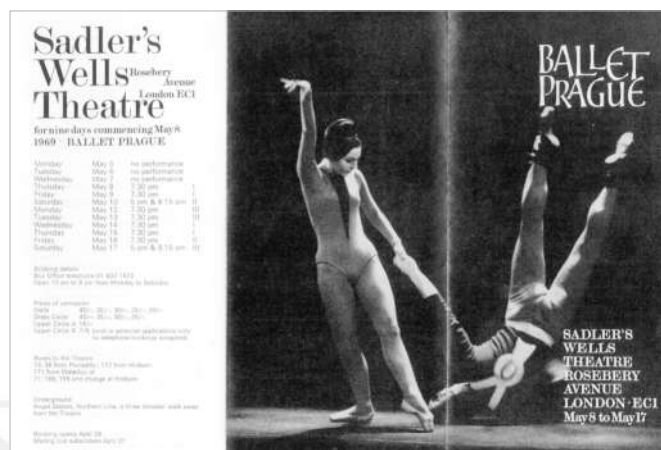
Program Baletu Praha z hostování v Moskvě (1965)

Vystoupení Baletu Praha v Moskvě (1965)

Hostování Baletu Praha na 5. mezinárodním festivalu tance v Paříži (1967)

K nejvýznamnějším z těchto hostování patří úspěchy v **bývalém Sovětském svazu** hned na konci první sezony. Soubor vystupoval v Leningradě (nynější Petrohrad), Jerevanu, Tbilisi, Talinu, Minsku a Moskvě. Celkem zde odehrál na 29 představení a byl kritikou i diváky velmi příznivě přijímán. Nejostřejším měřítkům konkurence byl soubor vystaven na **5. mezinárodním festivalu tance v Paříži v roce 1967**, kde byla nejlépe oceňována Ogounova *Hirošima* a v roce 1968 v londýnském divadle **Sadler's Wells**, kde zaujaly především Šmokovy *Fresky*.

Vystoupení Baletu Praha v Sadler's Wells Theatre v Londýně (1969)

K velkým mezinárodním úspěchům také patří ocenění na mezinárodních festivalech a soutěžích televizních hudebních filmů. V **Monte Carlu** získala *Hirošima* natočená v koprodukcii českou a rakouskou televizí Čestné uznání.

Hostování Baletu Praha v Chile (Chillán, 1968)

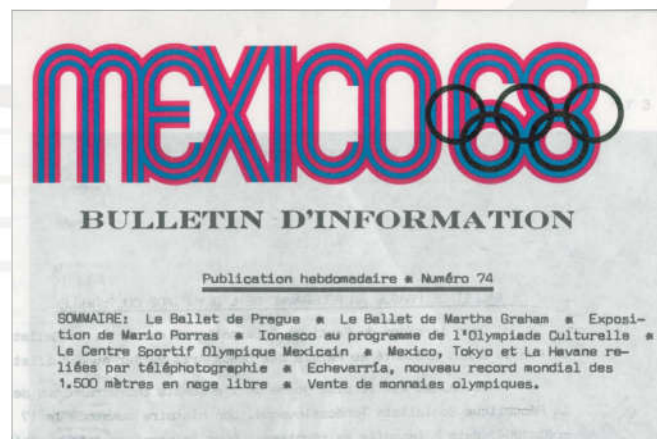
Hostování Baletu Praha ve Španělsku (Madrid, 1970)

Hostování Baletu Praha v Mnichově (1967)

Několik výňatků z hodnocení Olega Vinogradova z deníku *Izvestia* Moskva z 3.9. 1965:

„... V některých tanečních větvích Ogouna nebo Šmoka je mnohem více nových pohybů než v některém tříaktovém baletu. Oba choreografy spojuje snaha vytvářet a ne opakovat výmysly po druhých. Tento talent vytvářet nové pózy, postoje a vazby se projevuje v plné míře. Ogouna odlišuje od Šmoka dokonalejší ovládnutí kompozice, obraznost mise en scène a situací. Spojuje je snaha o konstruktivní myšlení, vysoký intelekt, odvážnost choreografie. Jejich balety jsou psychologické a myšlenkově obsažné...”

... Nadšení a přesvědčení tanečníků pomáhá choreografům. Kolektiv vynikajícím způsobem ovládá nový choreografický jazyk, složitou plastiku, akrobatiku a gymnastiku. Tanečníci jsou velmi muzikální a vnitřně ukázněni...”

Vystoupení Baletu Praha v Mexiku na Olympijských hrách (1968)

Recenze na vystoupení Baletu Praha v Londýně (Sunday Times, 1969)

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

8

BASILEJSKÉ SPOČINUTÍ A NÁVRAT

Po zániku Baletu Praha, kde hlavní příčinou byla neblahá společenská situace po likvidaci „pražského jara“, kde se i v baletu k moci dostaly ty nejkonzervativnější síly, které na soubor vždy hleděly s nevráživou nevolí a těžko potlačovanou závistí, **Pavel Šmok** s částí souboru přesídlil do **švýcarské Basileje**, což bylo možné vzhledem k vysokému renomé, který si soubor vydobyl na svých zahraničních zájezdech. Zde působil po tři roky jako šéf baletu a kromě činnosti pro divadlo se zde rozvinula spolupráce s televizí a vznikaly baletní inscenace přímo pro televizní kameru.

Dílna „Werkstatt“, počátky pořadu Jak se dělá balet v Basileji

Přehled dramaturgie souboru v Basileji v letech 1970–1973

Přestože konzervativní švýcarské publikum nebylo na „modernu“ zcela připraveno, záhy Šmok dosáhl v basilejském baletu uznání. Nalezl zde klid a zázemí pro tvůrčí práci. Repertoár byl pestrý, nejvýznamnějším úspěchem byla světová premiéra **Janáčkovy Sinfonietty**, která předěšla slavnou Kyliánovu verzi o sedm let, **Brainticket** (parodie na Labutí jezero), **Šeherezáda** Rinského-Korsakova a především „scénická kompozice pro balet a hudbu, s recitátorem a jevištní technikou“ **Opilý koráb** na motivy života Arthura Rimbauda.

Sinfonietta, choreografie Pavel Šmok, program z Basilejského divadla

Šeherezáda, choreografie Pavel Šmok (Kateřina Elišgrová a Petr Koželuh)

Šeherezáda, choreografie Pavel Šmok (Petr Koželuh a Jaroslav Slavický)

Program sezony 1970/1971

Hirošima v nastudování Basilejského souboru

Přestože Šmokovi byla nabídnuta další smlouva, rozhodl se vrátit po třech letech domů. Kdo se nevrátil, stal se automaticky emigrantem. Pragokonzert se rozhodl nepodpisovat nadále umělcům dlouhodobé zahraniční smlouvy.

Doma však o práci **Pavla Šmoka** nikdo nestál. Bezideový modernista a nepřítel klasického baletu neměl v české kultuře co pohledávat.

Pomocnou ruku podal tehdejší šéf baletu Slovenského národního divadla **Boris Slovák** a vyzval Šmoka k nastudování **Listů důvěrných** a Stravinského **Ptáka Ohniváka**. Tento titul ale ve Šmokově pojetí vyvolal takovou nevoli partajních činitelů, že musel být okamžitě stažen z repertoáru.

Choreografovi se podařilo vytvořit aktuální dílo s jasným politickým sdělením, ve kterém je v závěru **Ptáka Ohniváka** Ivanem Carevičem zavržen do zlaté klece...

Pavel Šmok pracoval pouze v činohře, opeře a operetě, pro televizi a film. Své myšlenky o založení nezávislého studia však neopustil a tvrdošíjně hledal cestu, jak tuto ideu realizovat.

Článek Vladimíra Vašuty „Český balet“ basilejského divadla“ (publikováno 1971)

Sluha dvou pánů, choreografie Pavel Šmok (J. Slavický a P. Koželuh)

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

9

VZNIK NEZÁVISLÉHO TANEČNÍHO SOUBORU PRAŽSKÝ KOMORNÍ BALET A JEHO FORMOVÁNÍ

Uskutečnění myšlenky vytvořit nezávislý soubor se začaly rýsovat s pomocí **Městských divadel pražských**, pod jejichž hlavičkou začal nově vznikající soubor fungovat. V roce 1980 se osamostatnil pod názvem **Pražský komorní balet**, jehož uměleckým vedoucím byl **Pavel Šmok** s přestávkou v letech 1998–2000 až do roku 2006.

Prvním představením nově vznikajícího subjektu se stal vzdělávací pořad pro mládež **Jak se dělá balet** (19.11.1975).

Jak se dělá balet, choreografie a režie Pavel Šmok (1975)

Jak se dělá balet, choreografie a režie Pavel Šmok (90. léta)

Toto napůl improvizované představení pro mladé diváky sestavil a moderoval Pavel Šmok, navázal tak na vzdělávací pořady Baletu Praha a dílny tzv. „Werkstatty“ v Basileji. V pořadu vystoupilo několik tanečníků z pražských divadel, studenti konzervatoře a mim **Boris Hybner**. Tento pořad měl neuvěřitelné množství repríz od svého vzniku až po ukončení činnosti Pavla Šmoka. Vychoval zde nenásilnou formou několik generací diváků. S diváky vedl dialog a diváci se představení aktivně účastnili.

Jan Klár, Pavel Šmok, Vladimír Vašut, Jitka Vašutová (Telč, 1978)

Jan Klár, Kateřina Franková, Pavel Šmok (Telč, 1978)

První samostatný soubor Balet Divadla Rokoko, čítající zprvu DVA členy, Jana Klára a Vladimíra Kloubka, pracoval s hosty a převážně po nocích, po představeních na svých mateřských scénách. Soubor zároveň vystupoval v běžných činoherních představeních Rokoka.

Tak vznikly první taneční večery **Sondy** (1976), **Kontrasty** (1977) a **Baletogramy** (1978). Do souboru postupně přibývali: **Kateřina Franková**, **Eva Asterová**, **Ladislav Rajn**, **Marie Marmazinská**. Jako host zůstávala souboru věrná **Zuzana Innemanová**. Všechny nové choreografie vytvořil již zkušený Pavel Šmok.

V nepředstavitelně svízelných podmínkách vznikala původní a originální díla, která dosáhla i zahraničních ocenění. Český denní i odborný tisk mlčel. Soubor byl apriorně považován za nekalou konkurenci a div že ne cizopasný element na zdravém těle našeho baletu.

Teprve v roce 1978 se paní dr. Dana Paseková ve svém článku „**Nejen o Baletogramech**“ v Tanečních listech s podtitulem **Sedm statečných** odvážíla poukázat na to, jaká kvalitní práce se zde rodí:

„Je načase, abychom si uvědomili: ať už s touto tvorbou souhlasíme nebo nesouhlasíme, nemůžeme jí upřít uměleckou poctivost a seriózní výsledky, že je to naše jediná experimentální skupina, přežívající jen díky obětavosti a nadšení jejích členů, že nikomu z nás, komu leží na srdci osud našeho baletu, nemůže být lhostejný osud naší jediné experimentální dílny, jejíž úlohu nemůže suplovat žádné z divadel.“

Činnost souboru svým způsobem navázala na činnost Baletu Praha, bez divadla, bez vlastní zkušebny, neustále střídající domácí i zahraniční jeviště. Do dnešních dnů **Pražský komorní balet** zůstal jediným samostatným tanečním subjektem s kontinuální činností.

Ze zkoušky Amerického kvartetu, choreografie Pavel Šmok (K. Franková, Z. Innemanová, J. Klár, V. Kloubek)

Americký kvartet, choreografie Pavel Šmok (L. Rajn, M. Marmazinská, L. Vidlák, K. Franková)

K vrcholným dílům tohoto prvního období Pražského komorního baletu patří Šmokovo ztvárnění **Amerického kvartetu Antonína Dvořáka**, poprvé uvedeném na mezinárodním festivalu v Nancy v roce 1977. Choreograf fascinujícím způsobem sáhl až ke kořenům této hudby.

Z mého života, choreografie Pavel Šmok (K. Franková, J. Klár, M. Marmazinská, L. Rajn, Y. Hubičková, L. Vidlák)

Premiéra **Smetanova** smyčcového kvartetu **Z mého života** v roce 1983 (za spoluúčasti Smetanova kvarteta) je další choreografií, kde Pavel Šmok prokazuje naprosté pochopení hudební předlohy a dobírá se samotného jádra, nejniternějšího smyslu skladby.

Odlíšný způsob „zviditelnění hudby“, která nebyla původně určena pro jevištní ztvárnění je **Schönbergův** smyčcový sextet **Zjasněná noc** (1986). Tuto programní skladbu uchopil choreograf jako psychologické drama ve dvou časových rovinách, s výrazným humanistickým poselstvím.

Toto dílo se hluboce zarává do srdcí vnímavých diváků a patří k nejlepším jaké se kdy na české taneční scéně objevily.

Zjasněná noc, choreografie Pavel Šmok (Kateřina Franková a Ladislav Rajn)

Zjasněná noc, choreografie Pavel Šmok (Kateřina Franková a Vladimír Kloubek)

Podstatnou součástí úspěchů byly vždy interpreti těchto děl, kteří byli zároveň i spolutvůrci choreografií a jejich osobnosti každou reprízou přinášely divákům nezapomenutelné zážitky. Interpretkou hlavních ženských postav byla **Kateřina Franková-Dedková**, která vtiskla svým rolím hluboký, lidský obsah bez zbytečných příkras, skutečně autentický prožitek obsahující širokou škálu výrazu od niterné lyriky až po hořkou deziluzi a beznaděj. Neméně osobití a pravdiví ve svém projevu byli i její partneři a spoluhráči **Vladimír Kloubek**, **Jan Klár** či **Ladislav Rajn**.

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

10

OFICIÁLNÍ UZNÁNÍ VERSUS PODMÍNKY

Začátek devadesátých let přinesl **Pražskému komornímu baletu** konečně i oficiálního uznání v domácím prostředí, podmínky k práci se ale stejně nijak výrazně nezlepšily. Soubor po působení pod agenturou Pragokonzert (která postupně souboru přes jeho značné úspěchy v zahraničí neustále snižovala příspěvky) fungoval pod křídly Českého uměleckého studia, které bylo posléze zrušeno a tak s pomocí **Jiřího Opěly** bylo založeno PKB, s.r.o.

Při patnáctém výročí souboru v roce 1990 si Pavel Šmok přál „trochu klidu a pohody k soustředěné práci a místo, kde by mohl soubor zakotvit.“

Pavel Šmok a Jiří Opěla

Pavel Šmok a Jiří Kylián

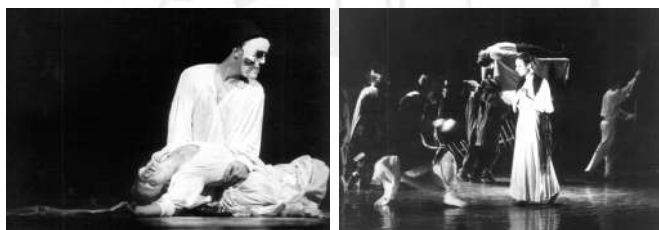
Podporováním choreografických pokusů členů souboru (V. Kloubek, K. Franková, L. Rajn, P. Tyc, P. Zuska) se rozšířil repertoár, který se dále otvíral i zahraničním tvůrcům. K nejvýznamnějším patřili **Jiří Kylián**, jehož ***Večerní písně*** (1988) byly vůbec první choreografií, kterou uváděl český soubor. Dále **Gerhard Bohner** a později **Robert North**, **Christopher Bruce** a další. Šmokova choreografická tvorba kulminovala v tomto období v dílech ***Trio g-moll***, ***Holoubek*** a ***Stabat***.

V ***Triu g-moll*** na hudbu stejnojmenné skladby **Bedřicha Smetany**, (poprvé uvedeno v roce 1991 v Cardiffu), choreograf jako by dovršil svoji linku nedělových a přitom silně obsahových děl, započatou Listy důvěrnými v Baletu Praha.

Trio g-moll, choreografie Pavel Šmok

Premiéra Dvořákova *Holoubka* se konala při prvním vystoupení PKB na scéně Stavovského divadla v roce 1992. Tak jako se skladatel nedrží doslovně Erbenovy balady ani Šmok zde otrocky nepopisuje příběh. Zvolil formu „divadla na divadle“. Tancem se šetří, je jen tam, kde byt musí a má dramatickou funkci.

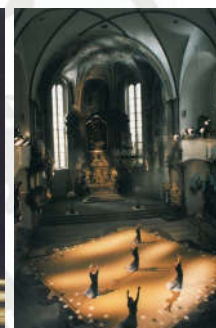
Holoubek, choreografie Pavel Šmok

Umělecké kvality souboru rostly. Značně různorodý repertoár napomáhal rozvíjet talent interpretů a **Petr Zuska** dostal několik příležitostí rozvinout svůj choreografický talent. Jeho choreografie pro PKB ***Šibeničky*** (Spirituál kvintet), ***Seul*** (J. Brel), ***V mlhách*** a ***Sonáta***

(Janáček) obdržely významná ocenění (cena Českého hudebního fondu 1994). Interpretace Zuskovy choreografie ***Seul*** přinesla **Petru Kolářovi** Cenu Thálie v roce 1995 a zároveň **Markéta Plzánková-Perroud** v témže roce získala stejné ocenění za interpretaci hlavní postavy v Šmokově mistrovské choreografické podobě Dvořákovy ***Stabat***, taktéž oceněné jako nejlepší choreografie roku 1995. Toto téměř pohybově minimalistické, ale přesto hluboce působivé zamyšlení nad historií lidstva, nad opakovaným symbolem ukřižování, snad marné oběti pro zaslepené nepoučitelné lidstvo všech věků se dočkalo působivého televizního ztvárnění a jako by pomyslně uzavřelo celé to mnohaleté snažení za nezávislost, za marné oběti?

Stabat, choreografie Pavel Šmok

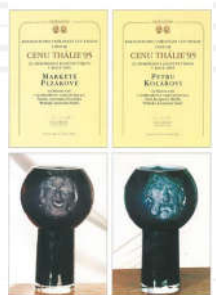
TV natáčení *Stabat*, Kostel sv. Šimona a Judy (1995)

Při dvacátém výročí souboru v roce 1995 je v programu **Vladimír Vašut** při hodnocení činnosti a pohledů do budoucnosti značně skeptický...

„Pražský komorní balet je soubor umělecky samostatný a nezávislý, soubor bez vlastní střechy nad hlavou, bez stálé domácí scény i vlastní kuchařky, soubor zájezdový, zvyklý na bojové podmínky, který nikdy neměl na různých ustláno...“

Organismus v našich poměrech výjimečný, nejen způsobem existence, ale i akčním rádiem a kulturními výsledky.

Pokud se nynější situace prudce nezlepší... Opravdu se bojím, aby příští článek, který napíše o Pražském komorním baletu nebyl nekrologem.“

Udělení Ceny Thálie Markétě Plzánkové-Perroud a Petru Kolářovi (1995)

Vladimír Vašut

Při dvacátém pátém výročí souboru v roce 2000 se Pavel Šmok sám charakterizuje v programu jako „vymáčkaný citron“. Podmínky pro soubor jsou stále víceméně stejné mizerné.

Přesto se po krátké pauze, kdy soubor vedl **Libor Vaculík**, Pavel Šmok do vedení opět vrátil a společně s Jiřím Opělou soubor vedl až do jeho začlenění do Státní Opery. Původní dramaturgická linie se začala ztrácet. V roce 2007 se znovu vytvořila skupina, která se snažila navázat na původní ideje Baletu Praha, totiž existence nezávislého samostatného fungujícího souboru, který vytváří specifický repertoár, a hlásí se k odkazu svých zakladatelů ať už ve výběru hudebních děl nebo v originalitě zpracování, zachovávající tradici české tvorby a zároveň otvírající se současným problémům.

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

11

ČESKOST A HUMOR

Originalita Pražského komorního baletu byla v minulosti kromě choreografického talentu **Pavla Šmoka** určována dvěma specifickými rysy. **Českostí a smyslem pro humor.**

Postihnout Šmokovo češství není snadné. Vychází ze samotné tvůrčí osobnosti, navazující myšlenkově na násilně přerušenu linii Saši Machova ovlivněnou E. F. Burianem. Spojují je pojmy jako je zpěvnost, lyrismus, niternost, pravdivost, vroucnost, obsažnost, naléhavost.

Vznešené a vážné myšlenky si zaslouží ale trochu znevážnět a tak nedílnou součástí představení byly choreografie humorné...

Humor je vědomá tvůrčí činnost při které je skutečnost popisována odlišně než obvyklým způsobem, takže navozuje úsměv, pobavení, což jsou pozitivní emoce. Na lidské emoce činnost obou souborů, Baletu Praha i Pražského komorního baletu, působila nejvíce. Na děláni legrace je ale nutné mít speciální talent a tímto jevem byl Pavel Šmok ve své tvorbě také hojně obdařen.

Špásování, choreografie Pavel Šmok

Záskok, choreografie Pavel Šmok

Šmokoviny, choreografie Pavel Šmok

Divertimento D dur, choreografie Pavel Šmok

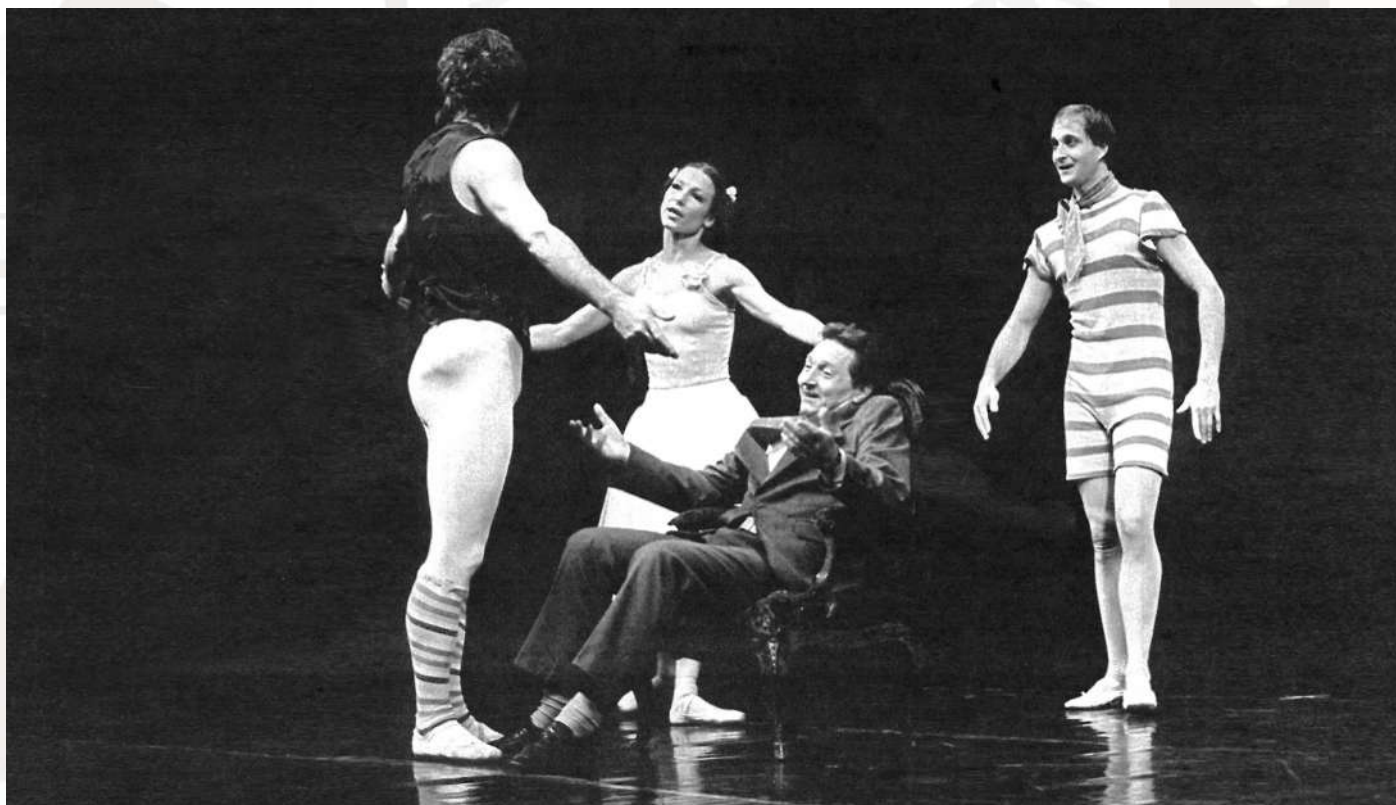
Své první komediální balety vytvořil už v Ostravě (*Rossiniáda*), rozvedl v Baletu Praha (*Nedbalky*, *Poněkud černá koláž*) a vybrousil v Pražském komorním baletu (*Záskok*, *Špásování*, *Fantom baletu*, *Šmokoviny*, *Divertimento D dur*).

Humor v tanci se popisuje těžko, vychází buď ze zápletky, nebo je směšný samotnými aktéry nebo pohybem samotným. Dělat humor patří v umění k nejtěžším disciplínám.

Z nepřehledné řady baletů k pobavení nejvíce úspěchů slavil **Záskok** s neopakovatelným **Jaroslavem Čejkou** v úloze baletního mistra.

„Smysl pro humor je vlastností, která pomáhá lidem překonávat těžká životní období a nutno podotknout, že historie Baletu Praha i Pražského komorního baletu je historií plnou těžkých období a bez této vlastnosti by soubor pravděpodobně nepřežil...”

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ STUDIA BALET PRAHA (1964–2014)

12

PŘEHLED REPERTOÁRU BALET PRAHA 1964 – 1970

Titul	Choreograf	Hudba	Premiéra	
Hírošima	L. Ogoun	W. Bukový	13.11.1964	Hudební divadlo v Nuslích
Reflexy	P. Šmok	Z. Zouhar	13.11.1964	Hudební divadlo v Nuslích
Rossiniána	P. Šmok	G. Rossini	13.11.1964	Hudební divadlo v Nuslích
Podivuhodný mandarin	L. Ogoun	B. Bartók	13.11.1964	Hudební divadlo v Nuslích
Jazzová suita	P. Šmok	K. Krautgartner	16.1.1965	Sportovní hala
Jazzová suita	P. Šmok	K. Krautgartner	16.1.1965	Sportovní hala
Klasická symfonie	L. Ogoun	S. Prokofjev	23.4.1965	Hudební divadlo v Nuslích
Faunovo odpoledne	P. Šmok	C. Debussy	23.4.1965	Hudební divadlo v Nuslích
Variace na Mahlerovo téma	L. Ogoun	J. Klusák	23.4.1965	Hudební divadlo v Nuslích
Largo a fuga a-moll	P. Šmok	J. S. Bach	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Ze studentského života	L. Ogoun	B. Smetana	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Nedbalky	P. Šmok	O. Nedbal	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Sněť	P. Šmok	Ch. Mingus	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Romeo a Julie	L. Ogoun	P. I. Čajkovskij	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Ticho a hluk	L. Ogoun	L. Pešek, I. Kieslich, K. Klement	3.6.1966	Hudební divadlo v Nuslích
Pražská symfonie	L. Ogoun	W. A. Mozart	4.8.1967	divadlo E. F. Buriana
Fever – Horečka	L. Ogoun a P. Šmok	K. Mareš	26.8.1967	Montreal
Listy důvěrné	P. Šmok	L. Janáček	27.5.1968	divadlo E. F. Buriana
Poněkud černá koláž	P. Šmok	hudební koláž	27.5.1968	divadlo E. F. Buriana
Šťastná sedma	L. Ogoun	K. Vacek	27.5.1968	divadlo E. F. Buriana
Ano, máme rádi Bacha	P. Šmok	J. S. Bach	10.2.1969	Hudební divadlo v Nuslích
Serenáda Es-dur	P. Šmok	J. Suk	2.6.1969	festival v Berganu

PŘEHLED TANEČNÍKŮ BALETU PRAHA 1964 – 1970

Brom Rudolf	Hradilová-Koželuhová Věra	Klos Vladimír	Martinovič Oldřich	Pejšková Helena
Brucknerová-Tomaierová	Hruška Karel	Koželuh Zdeněk Petr	Masaříková Věra	Richterová Helena
Marcela	Chábová-Klocová Jana	Koželuhová Jana	Mašitová Zdeňka	Roštejnská Eva
Cvejnová Marta	Janečka Karel	Krob Ivan	Merta Jiří	Synáčeková Marta
Farrant Nicholas	Jarošová Silvia	Linhart Jaromír	Modrá Blanka	Vilímek Miroslav
Gezounaud Marie-Josephe	Ječmínek Milan	Lipovská Jana	Musil Eduard	Vondruška Petr
Goga Juraj	Ječmínková Ivana	Mamedová-Kohoutová	Nogaret Nicole	Žlábková Jaroslava
Halamka Jiří	Kamburová Rozina	Zinajda	Pavelková Magda	
Haupt Ulrich	Klár Jan	Martiníková Marcela	Pavlová Ivana	

BALET PRAHA V ZAHRANIČÍ 1964 – 1970

Na zahraničních zájezdech uvedl Balet Praha celkem 268 představení.

Země	Rok, měsíc	Počet představení	Země	Rok, měsíc	Počet představení
Polsko	1965 květen	6	Kolumbie	1968 červenec/srpen	8
Západní Berlín	1965 květen	1	Itálie	1969 duben	8
Itálie	1965 červen	3	Rakousko	1969 duben	1
SSSR	1965 červenec/srpen	29	Anglie	1969 květen	11
NSR	1965 říjen	6	NSR	1969 květen	1
Rakousko	1965/66 listopad/leden	7	Západní Berlín	1969 červen	2
Švýcarsko	1966 říjen	2	Rakousko	1969 červen	1
Itálie	1967 leden	8	Norsko	1969 červen	2
Malta	1967 leden	4	Švédsko	1969 červen	2
NSR	1967 duben	2	SSSR	1969 září	4
NSR	1967 červenec	2	Finsko	1969 září	4
Kanada	1967 srpen	10	NSR	1969 říjen/listopad	25
Francie	1967 listopad	18	Švýcarsko	1969 listopad	2
Švýcarsko	1968 leden	3	Španělsko	1970 únor	16
NSR	1968 leden/únor	18	Maďarsko	1970 duben	5
Západní Berlín	1968 březen	2	SSSR	1970 květen	17
Itálie	1968 červen	2	Francie	1970 červen	2
Chile	1968 červenec	11	Jugoslávie	1970 červen	4
Ekvádor	1968 červenec	2	NSR	1970 červen	5
Mexiko	1968 červenec	6	Belgie	1970 srpen	3
Peru	1968 červenec	3			

Autor textů: **Libuše Ovsová** | Námět, autorská spolupráce a realizace: **Ladislava Jandová** | Grafické zpracování a tisk: Tiskárna K & B

Zvláštní poděkování: „Děkujeme za poskytnutí materiálů AMU prof. Mgr. Dorotě Gremlicové, Ph.D., za poskytnutí fotografií z osobního archivu Mgr. Jaroslavu Slavickému, dále prof. Vladimírovi Vašutovi za možnost užití autorských textů a slovních vyjádření, prof. Pavlu Šmokovi za materiály a cenné konzultace a paní Lídě Ogounové za pomoc při výběru obrazového materiálu.“

